

מצות חליצה פרק שנים עשר יבמות קה.

מסורת הש"ס

רקקה ולא חללה ולא קראה חליטה פסולה. ופוסלתה על האחין כדמפרש ואילן: אין כאן בית מיוחד. ואפי' מייבום לא פסלה: למאן. כלומר למאי הלכתא תני פסולה: אילימא. דלא משתריא בה לעלמא פשיטא: אלא לאו לאשמועינן דאפסלה מאחין. דקיי"ל במסכת

גִּטְיִין (דף כד:) כל מקום ששני חליצה פסולה פסולה ופוסלת על האחין גם פסול פסול ופוסל מן הכהונה: מאי שנה ריקקה. דפסלה: ומאי שנה קריאה. דלא פסלה דקמני ואין כאן בית מיחוש והאיל ומתרייה לדידה לא קא מעביד: קרייה. בין קודם חליצה מאן יבמי בין לאחר חליצה ככה יעשה אי גמי אמרינן תמיכס לא מיחלפא לאינשי בחלוצה דלמי למימר הך בחר חליצה אמייס דאמרי הך קרייה דמקמי חליצה הואי אבל ריקקה דליתא אלא בחר חליצה מיחלפא לאינשי ויאמרו הך מדרקקה ודאי חללה לא בישרא ואפילו הכי הדרה ומתייבמת וליה למישרי חלוצה לאחין: ושרי לה סיגרא. כלומר פטור ושלחנה מצית דין: אמרי ריקקה קמייאף לים זה מששא. ולא פסלה מאחין ומאן דחוי דמתייבמה סבר ריקקה בחר חליצה והוא כי אורחיה ושרינן חלוצה לאחין: מהו שפחלוך. בשניה: יבמה שריקה דס מהו. מי והוא חליצה מעלייתא: אבל אגיד נר. מקרא הוא דביאל סהמאלך אמר לו אגיד לך את סהמאל הנגזר בשמים ורשום בכתב והוא אמת מכלל דאיכא בשמים כתב דליו אמת בתמיה: מי כסוי וירקה רוק. דליהו משמע דלא יאה שם אלא רוק וירקה סתמא כסוי ואפילו רוק וד"א והכא נמי אי אפשר בלא כחצומו רוק: בנפא אמת. שפסלה אמת ומתיימן ואינו חוזר ומצטלן: (ו) אמר

(א) ספרי פרשת כי תנא,
(ב) [לקמן קו: סנהדרין
מט: א] ר"ה יח, (ד) [שם
יח. ע"ש], (ה) לעיל מט:
(ו) נדה נו, (ז) [שי"ך לעיל
במשנה קד: ח] [וע"ע
חוספות חולין כ. ד"ה לא],
(ט) [וע"ע חוס' ר"ה יח.
וחוס' בכורות כו. ד"ה
רבה],

תורה אור השלם

1. וְנִשְׁכַּח יִבְמֹתָיו אֵלָיו
לַעֲשֵׂי חֻשְׁבֵּי הַחֻלָּה
לֵב מַעַל רִגְלוֹ וְהָיָה
בְּקִיּוֹ וְנִתְּנָה אִמְרָה
כִּבְּה יַעֲשֶׂה אִישׁ אֶשֶׁר
אֵל יִכְבֶּה אֹת בֵּית אֹתוֹ:
דְּבָרִים כֵּן אֵת
2. אֲבָל אֲדִיךְ לָךְ חָטָא
וְהָרַשְׁתָּ מִבְּרָכָה אֲמַת וְאֵין
אֶחָד מִתְּחוּק עִמִּי עַל
אֵלֶּה בִּי אֵם מִכָּאֵל
שָׂרָה: דְּהֵיאַל כֵּן
3. וְלֹכֵן נִשְׁכַּחְתִּי לִבִּית
עַל אֵם וְתִפְרַח עַל בֵּית
עַל בִּבְרָה וּבִמְנוּחָה עַד
עוֹלָם: שְׂמֹאל א' ג' ד'
4. וְאֵשֶׁל אֵל אֲבִירָתְךָ כֵּן
מֵעַם מִבְּרָכָה לְכֹלֹת אֵת
עֵינֶיךָ לְאִרְבַּי אֵת נִפְשֶׁךָ
וְעַל מִרְבִּית בֵּיתִי יִמְנוּחַ
אֲנִישִׁי: שְׂמֹאל א' ג' ד'
5. בִּי אֵם תִּכְסֵּי כִּבְרָת
וְתִרְבִּי כִּן בֵּיתִי נִכְתֵּם
עֵינֶךָ לִפְנֵי יָאֵם אֲדִיךְ
אֵלֶיחֶם: יִרְמִיּוֹ ב' כב'
6. בִּי אֵם גְּדוֹל שְׂרָא
וְעַל אֵלֶיחֶם קָרִיבִים אֲדִיךְ
בִּי אֵלֶיחֶם כִּבְל קֶרֶן
אֵלֶי: דְּבָרִים ד' ו'
7. דְּרִשׁוּ יִי הַבְּרִיָּא
קָרְאוּ בְּדִיתוֹתָם קְרוּבִים:
יִשְׁעִיהוּ נה ו'
8. וְדָבָר אֵל שְׂרָא
אֲמַרְתָּ אֵלָּהּ אֵשֶׁר
אִישׁ בִּי יִדְּהָ וְכַ מִּבְּשׁוּר
זָבִי קָמוּ חוּא:
וְיִקְרָא טו ב'

וּיְקָרָא טו ב

גליון הש"ס

גמ' לוי נפק לקרייתא.
כעין זה עירובין דף כח
ע"ב:

הגהות הב"ח

(א) גמ' ככה יעשה כל דבר
שהוא: (ב) שם כי הריא
יבמה דלמאי לקמיה דרבי
אמי: (ג) שם ויחיד אימת:
(ד) רש"י ד"ה אמר רבא
גרסינן. כ"ז ס"א אמר
רבא גרסי' ול"ג אמר
רבא: (ה) תוס' ד"ה רבא
וכו' מר הא תורה איכא
הא גמילות:

מוסף רע"י

רבה ואבני מדבית עלי
קאתו. אבני ורבה מדבית
עלי קאתו, כך שמעתי
ובשמיעת חולין פרק ה' ה' ה'
(קלג). אשכחן דרבה לאו
בין הוה, ושמן ארמו מדבית
עלי היתא, וזע גורקין רבי
ואבני ומפרשי על דבריה
נחמני (ר"ה יח.). יבול
יהא דם היוצא מפיו.
של זב יהא נדון כרוק, ודס
היוצא מפיו אמרתי יהא נדון
כדן (נ). (נ)

וְכָכָה יַעֲשֶׂה דָּבָר שֶׁהוּא מַעֲשֶׂה מַעֲבָב. וְאִם וּלְמַד"ס (פסדנין 97 סה:) דַּעֲקִימָת פִּי הוּא מַעֲשֶׂה הֵיכִי מִמַּעֲטִינן קְרִיאתָהּ וְיִ"ל דְּמַ"מ מַעֲשֶׂה גִרְעוּ הוּא יוֹמֵר מִרְקִיקָה אִי נָמִי לֹא דְמִי לִנְתַּנְהוּ בְּקוּל שֶׁהוּא מַעֲשֶׂה גָדוֹל: **לֹא אֲחִין** פְּסוּלָה. מִשְׁמַע שֶׁפּוּסְלָה לֹאֲחִין מִדְּקָמָי פְּסוּלָה וְאִפִּי"ל לְמַד"ס בְּכָל הַגֵּט (גיטין 97 דה:) כֹּל מְקוּם שֶׁנֶּחֱמָה שְׁנֵי חֲכָמִים חֲלִיצָה פְּסוּלָה אִינֵי פּוּסְלָתָה עַל הָאֲחִין הַכֹּהֵן דִּיֵּק מִדְּלָא קָמִי אִין כֹּאן בֵּית מִיחּוּשׁ וְדִלְגָּא כְּפִי"ל הַקּוּטֵרֶס דְּפִירֵשׁ לְדִמְרָא כְּמַד"ס כֹּל מְקוּם שֶׁשְׁנֵי חֲכָמִים חֲלִיצָה פְּסוּלָה פּוּסְלָתָה דֹּא"כ בְּזֵלָא שׁוֹם דִּיּוֹק הוּא מְנִי לְאוֹקוּמִי כּוּוּמֵיהּ: **מִי** כְּתִיב וְחֲצִצְתָּ בֵּר. וְהֵא דְקָאֲמַר צִירְשׁוּמִי שְׁחֻלְצָתָה צִיּוּנִי לִנְתַּנְהוּ בְּעֵלְמָא אֲבָל עֵיכּוּבָא לִיכֹא"ס:

רַבָּא וּבֵי מַדְבֵּית עָלֵי קֶאֱתוֹ.
רַבָּה גִּרְסָא דְרַבָּא לֹא הוּא
כִּהְיֵן כְּדָאמַר צַפ' הַזְרוּעַ (חולין קנב).
דְּאִמַּר (ע"ז) לִיה לְשִׁמְעִיָּה זִכִּי לִי
מִמֵּתַנְחָא אֲבָל רַבָּה הִיא כִּהְיֵן דְּאִמַּר
צַפְרָה עַד כִּמְהָ (בְּסוֹרוֹת טו.) רַבָּה בְּטוּלָא

לה ברוב ואמרינן במס' מועד קטן
(דף כח. וס) אמר רבא חיי בני ומוזני
ללאו בזכותא תליא מילתא כו' עד רבה
חיה ארבעין שני ורב חסדא תשעים
שני כדאמר נמי הכא רבה חיה
ארבעין שני הקשה חסדא לאלחנן
בגמילות חסדים נמי עסיק דלמר
בבבולק (סנהדרין דף נא:) אמר רבה
ייתי ולא אחמיניה אמר ליה אביי מאי
טעמא אמר מר הכי כו' מר (ס)
תורה איכא גמילות חסדים איכא ואמר
ר' ללא עסיק כל כך בגמילות
חסדים שניצל מגזירת בית עלי אלל
כדי שניצל מבבולא דמ משיח חסד
בידו שגס שאר זכויות עומדות לו
וא"ת ומאי הא דקאמר במס' מועד
קטן (דף כח.) ללא בזכותא תליא
מילתא אללא בבבולא מדרבנא לא חיה
אללא ארבעין שני ודלמא היינו טעם
לכא שיהי מבני ע"ז דכפירא תליא
לרבא דכפורה בבבולא הוא ממכסר
כמו לרבא ועוד שגס רבה עסק
בגמילות חסדים כדאמר בבבולק
(סנהדרין דף נא:) (א) **יבבמה** שרקקה
דמ תחל'צין. מעיקרא שלחו ליה הוא
דלעיל איבמה שרקקה ואח"כ שלחו
ליה לאפילו רקקה דס תחל'צין:
קטנה

יה אב"י אמר בזבח ובמנחה קאתו רבה דעסק בתורה שטפחה אחת היתה בירושלים שם שמא ממשפחת עלי אתם וחיו והיו קורין אותן משפחת אתם אינו נחתם והא כתיב ^כ כי קרע שנאמר ^{כז} מי כה' אלהינו ^{כח} יחיד אימת אמר רב נחמן גל' ייבמה שרקקה דם תחלוץ האמה טמא ת"ל ^{כט} זובו טמא בשותת: חרש שנחלץ וכו':

אמר

רַקְקָה וְלֹא קָרָאָה חֲלִיצָתָה כְּשִׁירָה "רַקְקָה וְלֹא חֲלָצָה וְלֹא קָרָאָה חֲלִיצָתָה פֶּסוּלָה יִקְרָאָה וְלֹא רַקְקָה וְלֹא חֲלָצָה אֵין כָּאֵין בֵּית מִיחֻשׁ מִנִּי אֵילִימָא רַבִּי אֲלִיעֶזֶר חֲלָצָה וְלֹא רַקְקָה וְלֹא קָרָאָה חֲלִיצָתָה כְּשִׁירָה וְהָא אִמֵּר רַבִּי אֲלִיעֶזֶר יִכְכָּה יַעֲשֶׂה ⁽⁶⁾ דְּבַר שֶׁהוּא מַעֲשֶׂה מַעֲכָב אֲלֵא פְּשִׁיטָא רַבִּי עֲקִיבָא וְקִתְּנִי רַקְקָה וְלֹא חֲלָצָה וְלֹא קָרָאָה חֲלִיצָתָה פֶּסוּלָה לְמֵאֵן אֵילִימָא לְעֵלְמָא פְּשִׁיטָא מִי הוּיָא חֲלִיצָה דְּאִישְׁתֵּרִיא לְעֵלְמָא ⁽⁷⁾ אֲלֵא לֹאֹ לֵאחִין שְׁמַע מִינָה וּלר"ע מֵאֵי שֶׁנָּא רַקִּיקָה וּמֵאֵי שֶׁנָּא קִרְיָה קִרְיָה דְּאִיתָא בֵּין בְּתַחֲלָה בֵּין בְּסוֹף לֹא מִיחֻלָּפָא לִיָּה רַקִּיקָה דְּבְתַחֲלָה לִיתָא וּלְבְּסוֹף אִיתָא מִיחֻלָּפָא לִיָּה וְאִתּוֹ לְמִישְׁרֵי חֲלוצָה לֵאחִין וְאִיכָא דְּאִמְרֵי הֵכִי שֶׁלְּחוֹ לִיָּה יִיבֻמָּה שְׂרַקְקָה תַּחֲלוּץ וְאִינָה צְרִיכָה לְרוֹק פַּעַם אַחֲרָת כִּי הֵהִיָּא ⁽⁸⁾ דְּאִתָּיָא לְקִמְיָה דְּרַבִּי אִמִּי הוּהִי יִתִּיב רַבִּי אֲבָא בַּר מַמֵּל קִמְיָה רַקְקָה מִקְמֵי דְּתַחֲלוּץ אִמֵּר לִיָּה רַבִּי אִמִּי חֲלוּץ לָהּ וְשִׁרֵּי לָהּ תִּיגְרָא אִמֵּר לִיָּה ר' אֲבָא וְהָא בְּעִינָן מִירָק הָא רַקְקָה לָהּ וְתִירּוֹק וְזִמָּה בִּכְךָ הִנֵּפִיק מִינָה חוֹרְבָא דְּאִי אִמְרַת תִּיהַדֵּר וְתִירּוֹק אִמְרֵי רַקִּיקָה קִמְיִיתָא לִית בָּהּ מִשְׁשָׁא וְאִתִּי לְמִישְׁרֵי חֲלוצָה לֵאחִין וְהָא בְּעִינָן כְּסֻדְרָן יִכְסֻדְרָן לֹא מַעֲכָבָא הוּא סִבֵּר דְּחוּיָי קָא מִדְּחֵי לִיָּה נֶפֶק דֵּק וְאַשְׁכַּח דִּתְנִיא ⁽⁹⁾ בֵּין שְׁהַקְדִּים חֲלִיצָה לְרַקִּיקָה בֵּין שְׁהַקְדִּים רַקִּיקָה לְחֲלִיצָה מִהּ שַׁעֲשֶׂה עֲשׂוּי ⁽¹⁰⁾ לֹוי נֶפֶק לְקִרְיִיתָא בְּעוֹ מִינָה גִידְמַת מִהוּ שְׁתַּחֲלוּץ יִבְמָה שְׂרַקְקָה דֵּם מִהוּ ⁽¹¹⁾ אֲבָל אֲגִיד לָךְ אֵת הִרְשׁוּם בְּכַתֵּב אִמַּת מַכְלָל דְּאִיכָא כְּתַב שְׂאִינוּ אִמַּת לֹא הוּהִי בִידִיָּה אִתָּא שְׂאִיל בִּי מִדְּרִשָּׁא אִמְרוֹ לִיָּה יְמִי כְּתִיב וְחֲלָצָה בִיד וְיָמִי כְּתִיב וִירְקָה רוֹק אֲבָל אֲגִיד לָךְ הִרְשׁוּם בְּכַתֵּב אִמַּת וְכִי יֵשׁ כְּתַב שְׂאִינוּ אִמַּת לֹא קִשְׂיָא ⁽¹²⁾ כָּאֵן בְּגוֹר דִּין שִׁישׁ עֲמֹ שְׁבוּעָה כָּאֵן בְּגוֹר דִּין שְׂאִין עֲמֹ שְׁבוּעָה כְּדִרְבַּ שְׂמוּאֵל בַּר אִמִּי דְּאִמֵּר

ויונתן מנין לגזר דין שיש עמו שבועה שאינו
ת עלי אם יתכפר עון בית עלי כזבח ובמנחה
תהא אינו מתכפר אבל מתכפר הוא בדברי
בגמילות חסדים רבה ואב"י מדבית על
תורה ובגמילות חסדים חיה שיתין שנין ת"ר
שנה באו והודיעו את רבן יוחנן בן זכאי אמר
שים לכו ועסקו בתורה ותחיו הלכו ועסקו בתו
ד אוניא אמר רב מנין לגזר דין של צבור שאינו
ית נחתם עונך לפני אלא מנין שאפי' נחתם
ה' בהמצאו ^אלא קשיא הא ביחיד הא בציב
מים שבין ר"ה ליוה"כ שלחו ליה לאבוה דש
ח רוק מיתבי ^ביכול יהא ^גדם היוצא מפיו ומ
מה טמא אלא טהור ל"ק כאן במוצעת כא

וקנתו רקקה ולא חלצה ולא קראה חליצתה פסולה לעלמא ומפסלת לאחים אר
סולה לאחים אלמא על כיבמה הירלה לפסול נצטנה מן האחים אם תרוק בפני א
החכם בפני דאר מהם לכן אינו אומר שאין רקקה פסולת מן האחים אלא כשהיא
יבמה אר או חוששין שמה חלצה אלמא כדן שאין שאלו חזינא דלא חזינא דלא חזינא
הנה לפני אר תתרוק אלמא בפני אר אין שאלו בפני אר דלא פסלה: לוי נפק ל
ואל אבמה שרקה על תתרוק לפי שא"א ברם בלא חצוצווי ורק מיתבי יכול י
יבמה תרוק אמאי [ומשנין] ל"ק אמר במצותא כאן בשותות. פי' (מצותא)
הכי משמע במצותא ר"ל למעוטי דלא חצוצווי חצוצווי אלמא אר לא מטייה חצוצו
כי אלא בשותות ולא שמתת במיתיתא אר חצוצווי חצוצווי שרקה על ברם
לא מפסלת ולא הורית בה מדיר דבי' כל הגזט אמר שמואל כל [מקום] שש

עין משפט
נר מצוה

[illegible]

תוספות ישנים

[illegible]

וכ"ה בירושלמי כאן הלכה
דלוי בעממו השיב קן לפני
רבי ע"ש.

תום' חד מקמאי

נניא חלצה ולא רקקה
לא קראה חליצתה כשרה
קקה ולא חלצה ולא
ראה חליצתה פסולה
ראה ולא רקקה ולא
ולצה אין כאן בית
ייחוש. מני אילימא ר"א
ולצה ולא קראה ולא
קקה [חליצתה] כשרה
א ר' אליעזר אומר כל